

Posudek vedoucího/øpenenta vysokoškolské kvalifikační práce: bakalářská práce

Název práce: Germánské meče mladší doby stěhování národů na území České republiky

Autor práce: Mgr. Luděk Ducháč

Autor posudku: doc. PhDr. Eduard Droberjar, Dr.

Doporučuji k obhajobě (vepsat ano / ne): **ANO**

Jednotlivá hodnotící kritéria (uvést u každého bodu známku A–F):

- 1) Hodnocení dodržení zadání a jeho naplnění. A
- 2) Struktura práce (přítomnost kapitol podstatných pro splnění cílů práce a relevance jejich obsahu), logika výstavby kapitol. A
- 3) Metodika práce. B
- 4) Práce s literaturou a dodržení citačních norem. A
- 5) Jazyková a pravopisná úroveň práce. A
- 6) Kvalita a úroveň obrazové přílohy, včetně jejího provázání s textem. A
- 7) Celkové hodnocení práce. **A**
- 8) Slovní komentář, připomínky, náměty, otázky k obhajobě (možno rozepsat).

Bakalářská práce obsahuje: 99 str. textu s literaturou, 37 str. katalogu, 39 obr., 24 tab.

Autor si stanovil tři dílčí cíle své bakalářské práce: 1. charakteristiku mladší doby stěhování národů, Langobardů a jejich militarií od konce 5. do průběhu 6. století; 2. kritický soupis nálezů mečů a jejich komponent; 3. interpretaci nálezů (zejména typologie, nálezový kontext a rozšíření).

Zvolené téma nebylo dosud komplexně zpracováno, tudíž autora zaujalo a dají se očekávat nové poznatky.

Již úvodem je třeba konstatovat, že Mgr. L. Ducháč se nespokojil jen s literárními rešeršemi, ale „šel přímo k pramenům“. Objel a obeslal muzea a sbírky s nálezy germánských mečů, které zdokumentoval a popsal. A nutno zdůraznit, že stav železných mečů je mnohdy žalostný. Možná i v tom můžeme spatřovat menší zájem o tyto artefakty s jejich vypovídacími možnostmi.

Po úvodních podrobně zpracovaných kapitolách (dějiny bádání, charakteristika mladší doby stěhování národů a pohřebního ritu) se již zabýval problematikou mečů, a to jak mečů typu spatha, tak i sax.

Vlastní text o nálezích mečů na území Čech a Moravy vychází z autorovy důkladné kritiky pramenů. Věnuje se i artefaktům s mylnou datací, s jinou funkcí (tzv. tkací mečíky) a nálezům dnes již nedohledatelným a tudíž neověřitelným.

Důležitá je kapitola o morfometrické charakteristice a terminologii, kde objasňuje rozdíly v používání různých pojmů (zejména sax a scramasax) a jednotlivých typů jednosečných mečů. Cenné jsou i autorovy postřehy v používání různé – často nepřesné až chybné – terminologie (např. dlouhý nůž, dýka, sekáč, mečík).

V analytické části se zabývá čtyřmi problémovými okruhy (skupinami): statistika, nálezy spath s komponentami a bez nich, hrobové kontexty a morfometrie. Tato pasáž pak vyústila do interpretace analýz. Zajímavá je poloha mečů (spath) v hrobech, tj. podél pravé i levé strany zemřelých jedinců v poměru přibližně 1:1. To autor vysvětluje používáním meče (pravák nebo levák) či rituálními důvody. Jinak absence mečů (spath) ze 6. století ve Slezsku nemůže překvapit, jelikož toto území nebylo langobardskou migrací vůbec zasaženo.

Drobnou poznámku mám k metodice, resp. k využití metod relativní chronologie a práce s analogiemi, které nebyly zcela vytěženy. Pak by např. v otázce: proč je v našich nálezích málo saxů (1:29/sax:spatha), byla nalezena odpověď, a to v rozšíření langobardských militarií na počátku merovejského období (stupně E1 a E2), kdy saxy Langobardi používali okrajově na rozdíl od jiných germánských kmenů (např. Frankové) nebo nomádů hlavně v 5. století (stupně D2 a D3).

Autor splnil zadání bakalářské práce a lze rovněž říci, že rozsahem, kritikou pramenů a hloubkou problematiky odpovídá Ducháčovo dílo úrovni magisterské práce. Precizní je katalog nálezů, kvalitní jsou obrazové přílohy včetně přehledných grafů a tabulek s údaji o nálezových okolnostech a metrických datech mečů. Doporučuji, aby se autor problematice věnoval dále, event. po úpravách textu zvažil alespoň dílčí publikaci své velmi kvalitní bakalářské práce.

Bakalářskou práci Mgr. Lud'ka Ducháče hodnotím známkou: A.

Podpis autora posudku.

Hradec Králové, 19. 1. 2021